

Neptun kód (tanrendből):		BTMNDTSO35		
Az óra címe:		Oktató(k):	Tárgyjegyző:	
A magyarországi zsidóság története a 19–20. században		Csíki Tamás, Sziszkoszné Halász Dorottya	Sziszkoszné Halász Dorottya	
Az óra címe angol nyelven:				
The History of Hungarian Jewry in the 19th and 20th Centuries				
Az óra tanterv szerinti felhasználhatósága (felhasználás más képzésben kóddal együtt):				
Az óra típusa (előadás, szeminárium, gyakorlat):	Beszámolási kötelezettség (gyak.jegy, kollokvium)	Heti óraszám:	Kreditérték:	Előfeltétel (kóddal):
szeminárium	gyak.jegy	2	3	
Az óra tartalmi ismertetése:				
A szeminárium a magyarországi zsidóság történetét a magyar történelem kontextusába ágyazva vizsgálja három alapvető korszakban: 1867 előtt, 1867 és 1918 között, illetve 1918 és 1945 között. A 19. századot megelőző periódus eseményeinek áttekintését követően foglalkozik az emancipáció közvetlen előzményeivel és megvalósulásának következményeivel, majd az első világháború elvesztését követő történésekkel a holokauszttal bezárólag. A kurzus kitér a zsidó-keresztény viszony alakulásának, az antiszemitizmus korszakbeli színváltásainak és intenzitásbeli váltásainak bemutatására, de foglalkozik a zsidóság gazdasági-társadalmi helyzetének, kulturális jellegzetességeinek és intézményrendszerének vizsgálatával is. A szeminárium tematikája a helytörténeti vonatkozások elemzésével zárul.				
Az óra tematikája (12 hétre lebontva):				
1. A zsidóság 19. század előtti megjelenésének és megtelepedésének jellegzetességei 2. Az emancipáció útján: gazdasági-társadalmi helyzet és a politikai jogok kérdése 1867-ig 3. Az emancipáció gyakorlati megvalósulása és következményei a zsidóságra nézve. Az asszimiláció problematikája 4. Az emancipáció következményei a zsidó-keresztény kapcsolatokra. Az antiszemitizmus formái 5. Mindennapi élet a századfordulón: gazdasági-társadalmi viszonyok, kultúra, intézményrendszer 6. Az első világháború, a forradalmak és Trianon következményei. Helyzetkép az 1920-as években 7. A gazdasági válság és a változó külpolitikai környezet hatásai. Zsidótörvények a német megszállásig 8. A magyar zsidóság tragédiája: 1944. március 19.–1945. május 8. 9. Magyarországi reakciók és a felelősség kérdése 10. Külföldi reakciók 11. A miskolci zsidóság története. Helytörténeti séta 12. Zárthelyi dolgozat				
Jegy szerzésének feltételei (pl. Zárthelyi, stb.):				
Rendszeres óralátogatás, szemináriumi és zárthelyi dolgozatok, szóbeli beszámoló.				
Kötelező irodalom (max. 3 tétel):				
Braham, Randolph L.: <i>A népiértés politikája. A holokauszt Magyarországon</i> . Budapest, 2003, Új Mandátum. Gyurgyák János: <i>A zsidókérdés Magyarországon. Politikai esztétörténet</i> . Budapest, 2001, Osiris. Komoróczy Géza: „ <i>Nekem itt zsidónak kell lenni.</i> ” <i>Források és dokumentumok (1965–2012)</i> . Pozsony, 2013, Kalligram.				
Ajánlott irodalom:				
Csíki Tamás: <i>A zsidóság városokba telepedésének és gazdasági térfoglalásának néhány sajátossága</i>				

<i>Észak-, Északkelet-Magyarországon</i>. Miskolc, 1999, Osiris. Don, Yehuda: <i>A magyarországi zsidóság társadalom- és gazdaságtörténete a 19–20. században</i>. Budapest, 2006, MTA Judaisztikai Kutatócsoport – Élet és Irodalom. Karsai László: A magyarországi zsidótörvények és -rendeletek, 1920–1944. In Molnár Judit (szerk.): <i>A holokauszt Magyarországon európai perspektívában</i>. Budapest, 2005, Balassi, 140–163. o. http://hdke.hu/files/csatolmanyok/09_KarsaiLaszlo_AMagyarorszagizsidotorvenyek.pdf. Katzburg, Nathaniel: <i>Zsidópolitika Magyarországon 1919–1943</i>. Budapest, 2002, Osiris. Szizkoszné Halász Dorottya: <i>The War Refugee Board and the Destruction of Hungarian Jewry</i>. Ann Arbor (MI), 2000, UMI Dissertation Services.
Egyéb tudnivalók (pl.: tananyag, követelmények, stb. internetes elérhetősége):